

Załącznik Nr 3

do Uchwały Nr 16/2016

z dnia 31 sierpnia 2016 r.

Szkolny program profilaktyki

I. Działania profilaktyczne w świetle podstaw prawnych.

Każda szkoła, a także placówka opiekuńczo – wychowawcza wspierając rozwój młodzieży ma za zadanie ochronę zdrowia i stworzenie warunków do zdobycia wiedzy i umiejętności służących przeciw działaniu wszystkiemu co zagraża zdrowiu i bezpieczeństwu. Wg publikowanych danych statystycznych wzrasta spożycie alkoholu wśród młodzieży, rozszerza się niktynizm, modnymi stały się narkotyki, zwiększył się także stopień zainteresowania pornografią.

Wymienione czynniki powodują zachwianie hierarchii wartości i poszukiwanie łatwych i szybkich metod wyładowania lęku niepewności lub frustracji. Skłania to społeczeństwo do włączenia wszystkich możliwych czynników, które niebezpieczne zjawiska by zmniejszały lub eliminowały. Pożądany jest każdy organ i każda instytucja która mogłaby pomóc zagrożonej młodzieży. Wobec niebezpiecznych zjawisk nie może obojętna pozostać szkoła.

Prawo do włączenia w wychowanie programów profilaktycznych dają szkołom określone rozporządzenia i ustawy.

1. W rozporządzeniu MENiS z dnia 31 stycznia 2002 r. (Dz. U. nr 10, poz. 96) zmieniającym rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół otrzymał brzmienie par. 2 ust 1 p. 1
 - Cele i zadania szkoły wynikają z przepisów prawa oraz uwzględniają program wychowawczy szkoły i program profilaktyki dostosowany do potrzeb danego środowiska, o których mowa w odrębnych przepisach.
 - Program wychowawczy szkoły i program profilaktyki, o których mowa w ust. 1 pkt. 1 uchwała Rada Pedagogiczna po zasięgnięciu opinii Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego. Profilaktyka jest związana także z ochroną zdrowia psychicznego. Wszystkiego rodzaju „używki”, działalność sekt oraz przejawy agresji mogą naruszać

prawo do ochrony zdrowia oraz prowadzić osoby zaangażowane w zachowania destrukcyjne do poważnych zaburzeń w sferze psychiki.

1. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. z 2011 r. Nr 231 poz.1375 ze zm.) podaje w rozdziale 1 art. 1 p. 1: „ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane”.

Art. 4 p. 1 mówi „Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego są podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych i wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla zdrowia psychicznego”.

2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2015, poz.1286) o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 5 mówi „Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania uwzględnia problem trzeźwości i abstynencji wśród celów wychowania, wiedzy o szkodliwości alkoholizmu dla jednostki oraz w życiu rodzinnym i społecznym”.
3. Promocja zdrowego trybu życia bez nikotyny i narkotyków uwzględniona jest w zarządzeniach i zleceniach w programowaniu pracy wychowawczej szkoły.

W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2012 poz.124 z późn. zm.) o przeciwdziałaniu narkomanii znajduje się zapis:

Art. 1. 2.

„Przeciwdziałanie narkomanii obejmuje: 1. działalność wychowawczą i zapobiegawczą”,

Art. 3.2

„Zadania dotyczące przeciwdziałania narkomanii są realizowane w zakresie określonym w ustawie, również przez: 1/ szkoły i placówki objęte systemem oświaty oraz szkoły wyższe”.

Rozdział 2 Art. 7.1.

„Działalność wychowawcza i zapobiegawcza obejmuje:

1. promocje zdrowia psychicznego,
2. promocję zdrowego stylu życia,
3. informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, oraz o narkomanii i jej skutkach”.

Art. 8.1

„Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania uwzględni w podstawie programowej kształcenia ogólnego problematykę promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących zapobiegania narkomanii”.

Zostało to uwzględnione w rozporządzeniu MENiS z dnia 31 I 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.

1. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach i placówkach reguluje i porządkuje formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

W naszym szkolnym programie profilaktyki zajmiemy się także sprawą szkodliwości nikotyny. Będziemy się starać uwrażliwić młodzież na jej zgubne skutki. Reguluje to:

2. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.) o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w art. 3 czytamy zapis „Ochrona zdrowia przed następstwami używania tytoniu realizowana jest przez kształtowanie polityki zdrowotnej, ekonomicznej i społecznej, do której należy:
 - ochrona prawa niepalących do życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego,
 - promocję zdrowia przez propagowanie stylu życia wolnego od nałogu papierosów i używania wyrobów tytoniowych za działalność wychowawczą i informacyjną.

1. Istotną podstawę prawną daje też:

Rozporządzenie MENiS z dnia 17 lutego 2012 r. Dz.U. 2012 poz.300 dotyczące wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. (Dz. U. poz. 1249)

II. Profilaktyka jako istotny element wychowania

Profilaktykę należy zrozumieć jako proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz nabywanie umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Profilaktyka to z jednej strony eliminacja lub redukcja czynników ryzyka i zachowań ryzykownych, a z drugiej strony wzmocnienie czynników chroniących.

W ramach profilaktyki należy więc eliminować lub zredukować czynniki ryzyka a więc:

- sytuacje sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych,
- warunki sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych .

Zachowania ryzykowne to:

- palenie tytoniu,
- używanie alkoholu,
- używanie innych środków psychoaktywnych (narkotyków, środków wziewnych, leków, **dopalaczy**),
- uzależnienie od Internetu, fonoholizm
- wczesna aktywność seksualna,
- zachowania agresywne i przestępcze,
- uzależnienia behawioralne

Skuteczna profilaktyka polega na wzmocnieniu czynników chroniących a więc

- stwarzanie sytuacji zwiększających odpowiedzialność na działania czynników ryzyka,
- stwarzanie warunków zwiększających odporność na działania czynników ryzyka.

Do najważniejszych czynników chroniących należy zaliczyć:

- silną więź emocjonalną z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną,
- regularne praktyki religijne,
- poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych,
- przynależność do grupy pozytywnej

Eliminowanie czynników ryzyka może być wtedy skuteczne jeśli wprowadzimy działania wzmacniające w stosunku do czynników chroniących. Powinniśmy jako nauczyciele i wychowawcy udzielić pomocy rodzicom w budowaniu silnej więzi emocjonalnej z młodzieżą. Pozwoli to uchronić młodzież przed szukaniem oparcia w grupie rówieśniczej preferującej sposób życia zagrażający zdrowiu i dobrym relacjom z ludźmi. Powinniśmy wprowadzić do nauczania metody aktywizujące uczniów, powodujące zainteresowanie ich różnymi dziedzinami wiedzy oraz wspólne odkrywanie świata. Pozwoli to każdemu znaleźć swoje miejsce w otaczającej rzeczywistości i poczuć się wartościowym człowiekiem. Bardzo ważnym elementem chroniącym młodzież przed czynnikiem ryzyka jest dbałość katechetów i rodziców o regularne praktyki religijne. Katecheta powinien ściśle współdziałać z rodzicami, gdyż wzorce podstawowych zachowań (również postaw religijnych) młodzież wynosi z domu rodzinnego.

Czynnikiem chroniącym jest tu przynależność do pozytywnej grupy. Wychowawca może zadbać aby taką grupę stanowiła klasa szkolna, wprowadzając zadania z zakresu integracji, budowania pozytywnych relacji i zwiększania poczucia bezpieczeństwa.

Nieodzownym czynnikiem chroniącym jest szerzenie wiedzy o szkodliwości narkomanii, alkoholizmu i pornografii.

Rzetelna wiedza z tego zakresu i zajęcia umożliwiające przeciwdziałanie zagrożeniom, musi wydatnie przyczynić się do pomocy młodzieży, a także wzmocnić czynniki chroniące.

Należy pamiętać, że w centralnym miejscu programu wychowawczego i profilaktycznego znajduje się uczeń. To na jego właściwy rozwój jest ukierunkowana działalność szkoły – każdego nauczyciela i pracownika. Wszyscy są odpowiedzialni za dojrzenie młodego człowieka do odpowiedzialnego życia, zgodnego z przyjętymi w społeczeństwie zasadami, normami i wartościami. Wszyscy też są uwzględnieni w programie wychowawczym i profilaktycznym jako odpowiedzialni za poszczególne zadania. Chcąc stymulować rozwój społeczny należy uczniom stawiać zadania ukierunkowane na wzmocnienie pozytywnych przejawów zachowania. Wspierać ich w tym co dobre, wydobywać z nich to, co najpiękniejsze i najcenniejsze zarówno w sferze psycho – duchowej jak fizycznej. Poprzez nasze działanie w zakresie wychowania i profilaktyki mamy rozwijać wolę ucznia do dokonywania pozytywnych zmian w zachowaniu. Jeszcze raz należy podkreślić, że do takiego pojmowania własnego rozwoju musimy wyposażać młodzież w rzetelną wiedzę. Należy w tym zadaniu wykorzystać także ścieżki edukacyjne.

Nasz program wychowawczy i profilaktyczny ma przygotować uczniów do dokonywania umiejętnych wyborów w życiu. Wychowawca i nauczyciel nie nauczy dokonywania odpowiednich wyborów, jeśli sam sobie z tym nie radzi. Nasz szkolny program wychowawczy i profilaktyczny nie jest zbyt szczegółowy. Szczegółowa odpowiedź na pytanie „jak osiągnąć określone cele” po pierwsze jest niemożliwe po drugie zaś uniemożliwiłoby realizację własnej inwencji nauczyciela realizującego dane zadania.

Nauczyciel realizując cele powinien pokazać co go absorbuje, czym się zachwyca, czym żyje. Może to być umiłowanie wiedzy, zachwywanie się teatrem, filmem, ale także umiłowanie do przyrody, turystyki, wioślarstwo, konstrukcja i budowanie łodzi itp.

Zakładamy, że poprzez zgodne oddziaływanie wszystkich nauczycieli uzyskamy zmiany w zachowaniach uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym, będących pod wpływem grup nieformalnych preferujących postępowanie sprzeczne z przyjętymi normami społecznymi.

Nauczyciel realizujący program wychowawczy i profilaktyczny musi być wiarygodny dla uczniów, prezentować postawy zgodne z przyjętym systemem wartości oraz być akceptowanym przez uczniów i budzić ich zaufanie.

Nauczyciel musi rozumieć tendencje rozwojowe ucznia, jego słabe strony oraz posiadać umiejętności łączenia poważnych zadań z elementami pedagogiki zabawy.

Dzieci i młodzież z poważnymi problemami osobistymi lub rodzinnymi mogą potrzebować pomocy i wsparcia specjalistów. Nasz program stanowi element szerszych, długofalowych działań profilaktycznych obejmujących cały okres nauki szkolnej.

III. Formy oddziaływań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży

Profilaktyka to najtańszy sposób zapobiegania uzależnieniom.

W ostatnich latach realizowano i sprawdzono wiele różnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. W wyniku tych działań dzisiaj możemy wyodrębnić 4 sposoby konstruowania edukacyjnych programów profilaktyki uzależnień wśród młodzieży.

Pierwszy to sposób – racjonalno – poznawczy, który opiera się na przekonaniu, że dostarczenie odpowiednich i rzetelnych informacji o substancjach uzależniających i szkodliwych skutkach zażywania spowoduje, że młodzi ludzie będą umieli i chcieli podejmować właściwe decyzje.

Drugi sposób – **to ćwiczenia umiejętności odmawiania i podejmowania decyzji.**

Jest on oparty na założeniu, że młodym ludziom oprócz wiedzy o szkodliwości substancji uzależniających, niezbędna jest również **umiejętność mówienia NIE**, w sytuacjach gdy ktoś częstuje lub wywiera nacisk skłaniający do zażycia alkoholu oraz umiejętności podejmowania samodzielnych decyzji. Bez tych umiejętności istnieje duże prawdopodobieństwo, że młody człowiek w trudnych sytuacjach nacisku nie będzie umiał podejmować właściwych decyzji. Umiejętności takie można ćwiczyć i utrwalać przez trening.

Trzeci sposób to **promocja zdrowia** u podstaw, której znajduje się przekonanie, że zamiast straszyć negatywnymi skutkami zażywania i uzależnienia należy skierować uwagę młodzieży na to co zdrowe i pozytywne, na to co daje radość i poczucie zadowolenia z życia i z samego siebie.

Przyjmuje się założenie, że gdy młodzi ludzie nauczą się dbać o swoje dobre samopoczucie fizyczne, psychiczne, społeczne i duchowe to groźba sięgania po substancje uzależniające będzie mniejszą.

Czwarty sposób – **psychologiczny** ukierunkowany jest na rozwijanie uniwersalnych umiejętności psychologicznych pomocnych w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi, ułatwiający kontakt z ludźmi i z samym sobą.

Umocnienie poczucia własnej wartości, uczenie się radzenia ze stresem i z przykrymi emocjami przyczyni się do podejmowania racjonalnych decyzji w sprawie substancji uzależniających oraz mniejszy potrzebę sięgania po nie w chwili trudności osobistych.

IV . Diagnoza środowiska szkolnego

- monitorowanie zachowania uczniów na lekcjach, podczas przerw, zajęć pozalekcyjnych, a także na wycieczkach szkolnych,
- analiza frekwencji w dziennikach lekcyjnych,
- analiza frekwencji rodziców na zebraniach organizowanych przez szkołę,
- przeprowadzone rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- ankiety diagnozujące,
- analiza dokumentacji szkolnej.

V. Cele i zadania programu profilaktyki

- Wykształcenie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia.
- Zapobieganie uzależnieniem młodzieży od środków psychoaktywnych: narkotyków, dopalaczy, leków.
- Ochrona młodzieży przed zdrowotnymi i społecznymi skutkami nadużywania alkoholu oraz nikotynizmu.
- Zapobieganie negatywnym zjawiskom związanym z mediami: cyberprzemoc, uzależnienie od Internetu, fonoholizm.
- Kształtowanie umiejętności interpersonalnych, a w szczególności umiejętności komunikowania się, rozwiązywania konfliktów, współpracy.
- Zwiększenie umiejętności młodzieży w radzeniu sobie ze stresem.
- Zapewnienie młodzieży pomocy wychowawczej i terapeutycznej.
- Wspieranie rodziców w procesie wychowania.
- Rozwijanie tolerancji na odmienność innych.
- Ukazanie uczniom zagrożeń płynących ze strony sekt.

- Kształtowanie wśród młodzieży prawidłowego stosunku do wartości i norm związanych z miłością.
- Informowanie o skutkach przedwczesnej inicjacji seksualnej.

VI. Profilaktyka uniwersalna – oczekiwane efekty

1. Uczniowie posiadają informacje o zdrowotnych, społecznych i moralnych skutkach zażywania substancji psychoaktywnych oraz wszelkiego rodzaju używek. Mają wiedzę na temat mechanizmu uzależnienia oraz formach i miejscach pomocy dla osób zagrożonych lub uzależnionych.

2. Uczniowie przyjmują prawidłową postawę wobec używania środków psychoaktywnych, w tym narkotyków, dopalaczy. Rozumieją na czym polega presja rówieśnicza i umieją się jej przeciwstawić.

3. Uczniowie posiadają odpowiednie kompetencje społeczne: potrafią w sposób konstruktywny rozwiązywać problemy, umieją współpracować w grupie, znają zasady właściwej komunikacji.

4. Uczniowie prezentują właściwy stosunek do wartości i norm związanych z miłością.

5. Uczniowie osiągają pozytywne wyniki w nauce, czas wolny spędzają aktywnie w sposób akceptowany społecznie. Promują zdrowy tryb życia.

6. Uczniowi posiadają wiedzę na temat zagrożeń związanych z cyberprzestrzenią.

VII. Działania skierowane do rodziców

Zadania	Formy realizacji
Informowanie rodziców o działaniach szkoły	Zapoznanie rodziców ze Statutem Szkoły, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki, procedurami postępowania w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu

	uczniów.
Informacja o funkcjonowaniu ucznia	<p>Informowanie o wynikach osiągniętych w nauce i zachowaniu podczas spotkań z rodzicami.</p> <p>Indywidualne spotkania rodziców z wychowawcą.</p> <p>Indywidualne spotkania rodziców z pedagogiem szkolnym.</p> <p>Listy i pisma informujące.</p> <p>Indywidualne rozmowy rodziców z dyrektorem szkoły.</p> <p>Rozmowy telefoniczne.</p>
Współpraca z rodzicami	<p>Współpraca z Radą Rodziców</p> <p>Organizowanie studniówki</p>
Rozwijanie i doskonalenie kompetencji wychowawczych rodziców.	<p>Spotkania ze specjalistami działającymi w obszarze profilaktyki: „Przedmaturalny zawrót głowy”, Uzależnienia behawioralne.</p> <p>Indywidualne konsultacje z pedagogiem.</p> <p>Współpraca z instytucjami wspierającymi.</p>

VIII. Harmonogram prac w ramach Szkolnego Planu Profilaktyki

rok szk. 2016 / 2017

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedz.	Współodpowiedz.
BEZPIECZEŃSTWO					
1.	Budowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole	Zapoznanie uczniów z obowiązującymi dokumentami i regulaminami: Statutem szkoły, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki, procedurami postępowania w sytuacjach kryzysowych, regulaminami pracowni.	Wrzesień	Wychowawcy	Dyrektor
		Realizacja godzin	Według planu pracy		

		wychowawczych poświęconych tematyce bezpieczeństwa (zasady próbnej ewakuacji w szkole, zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami)	wychowawczej	Wychowawcy	
ZDROWIE					
2.	Wychowanie zdrowotne i higiena	Kontrola zdrowia uczniów Testy sprawności fizycznej Okresowe badania lekarskie	Do października. maj / czerwiec wg planu szk. sł. zdrowia	Szk. sł. zdrowia Nauczyciele WF Szk. sł. zdrowia	Dyrektor Szk.sł. zdrowia Nauczyciele WF

3.	Działania w zakresie profilaktyki zdrowotnej ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania właściwych nawyków żywieniowych	<p>Wg tematyki godzin do dyspozycji wychowawcy dla poszczególnych klas</p> <p>- kl. I</p> <p>- kl. II</p> <p>- kl. III</p> <p>Światowy Dzień AIDS – kl. I, II, III, grudzień 2016</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>grudzień 2016</p>	<p>Wych. kl. I</p> <p>Wych kl. II</p> <p>Wych. kl. III</p> <p>Szk. sł. zdrowia</p>	<p>Dyrektor</p> <p>Dyrektor</p> <p>Dyrektor</p>
4.	Wdrażanie do aktywnego spędzania czasu wolnego	Zapoznanie uczniów z różnymi formami wypoczynku, organizacja wycieczek,	Cały rok szkolny	Wychowawcy Nauczyciele WF,	Dyrektor

		<p>impresz szkolnych</p> <p>Upowszechnianie aktywności ruchowej (dodatkowe zajęcia wych.fiz., rozgrywki sportowe)</p>			
5.	Promocja zdrowia	<p>Programy</p> <p>1. „Wybierz życie, pierwszy krok”</p> <p>2. „Zdrowe piersi są ok” - uczennice</p> <p>3. „Pierwszy dzwonek”</p> <p>4. „ARS, czyli, jak dbać o miłość”</p> <p>5. „Przedmaturalny zawrót głowy” uczniowie</p> <p>6. „Wyprzedzić grupę”</p> <p>7. „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” –</p>	Zgodnie z planem pracy medycyny szkolnej	Szk. sł. zdrowia	Dyrektor

		<p>prowadź zdrowy styl życia</p> <p>8. „Zapobieganie wadom cewy nerwowej”</p>			
PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ					
	<p>Dostarczenie uczniom informacji o zdrowotnych, moralnych i społecznych skutkach zażywania dopalaczy, narkotyków i innych środków odurzających</p>	<p>Zajęcia na godzinach wychowawczych zgodnie z tematyką godzin do dyspozycji wychowawcy</p> <p>Spotkania ze specjalistami</p> <p>Warsztaty</p> <p>Filmy profilaktyczne</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Wychowawcy</p> <p>Pedagog</p>	<p>Dyrektor</p>

	Dostarczanie informacji o mechanizmach i następstwach picia alkoholu oraz palenia papierosów.	Światowy Dzień Rzucania Palenia – kl. I, II, III Światowy Dzień Bez Papierosa	Listopad 2016 Maj 2017	Pedagog Sz. sł. zdrowia	Dyrektor
	Promowanie profilaktyki rówieśniczej w ramach programu KGP „Profilaktyka a TY”	Zajęcia prowadzone przez pedagoga Działanie PaTPortu „KOTAN” Integracja ze społecznością PaT -u . Obchody Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki	I semestr Cały rok Czerwiec 2017	Pedagog	Dyrektor

		Spektakl profilaktyczny „Moje życie – mój wybór”	Marzec 2017		
PSYCHOEDUKACJA					
	Zapobieganie agresji i przemocy w szkole	Zajęcia na godzinach wychowawczych zgodnie z tematyką godzin do dyspozycji wychowawcy	Cały rok	Wychowawcy Pedagog	Dyrektor
	Zagadnienia związane z zapobieganiem przemocy w rodzinie	Zajęcia z pedagogiem Gazetka szkolna Lokalna prasa	II semestr	Pedagog Sz. sł. zdrowia	Dyrektor
	Budowanie świadomości	Warsztaty,	II semestr	Pedagog	Dyrektor

	uczniów na temat zagrożeń związanych cyberprze- strzeżeniem	Spotkania ze specjalistami, Zajęcia z pedagogiem			
	Zapobieganie wczesnej inicjacji seksualnej i wczesnemu macierzyństwu	Wg tematyki godzin do dyspozycji wychowawcy dla poszczególnych klas Zajęcia wychowania do życia w rodzinie Spotkania ze specjalistami	Cały rok szkolny	Wychowawcy Nauczyciel WDŻ	Dyrektor
	Radzenie sobie ze stresem i zapobieganie chorobom psychicznym	Warsztaty prowadzone przez pracownika PPP, Zajęcia zgodnie z tematyką godzin do dyspozycji	I semestr Cały rok	Wychowawcy, Pedagog Szk. Sł. zdrowia	Dyrektor

		wychowawcy dla poszczególnych klas			
	Kształtowanie umiejętności interpersonalnych	Warsztaty, praca w grupach, indywidualne rozmowy z wychowawcą lub pedagogiem, spotkania ze specjalistami	Na bieżąco	Wychowawcy, pedagog	Dyrektor
DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE					
	Współpraca z instytucjami w zakresie profilaktyki	Współpraca z Komisariatem Policji w Gliniojecku Współpraca z Gminną Komisją do Spraw Rozwiązywania Problemów	Cały rok (w miarę potrzeb) Cały rok (w miarę potrzeb)	Dyrektor – Komisariat Policji Dyrektor – Koordynator Komisji	Zapisy w dzienniku lekcyjnym, dzienniku pedagoga

		Alkoholowych w Gliniojecku			
		Poradnia PPP w Ciechanowie	Cały rok (w miarę potrzeb)	Pedagog	
		Współpraca z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej	Cały rok (w miarę potrzeb)	Dyrektor – kierownik MGOPS	
		Miejsko – Gminny Zespół Interdyscyplinarny powołany przy M-GOPS w Gliniojecku	Cały rok (w miarę potrzeb)	Pedagog Policja	

				Pracownik Socjalny	
				Pielęgniarka	
				Terapeuta	
				Psycholog	

IX. Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień

L.p	Zadanie	Koła zainteresowań	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1.	Organizacja zajęć pozalekcyjnych	Koła teatralnego	p. A. Markowska	
		Koła matematycznego	p.. E. Kapczyńska p. K. Antosiewicz	
		Koła biologicznego	p. D. Kosior	
		Koła fizycznego	p. L. Boniewski	

		Koła j. rosyjskiego	p. M. Kirsz	
		Koła historycznego	p. J. Hryniewicz	
		Koła Informatycznego	p. L. Boniewski	
		Koła chemicznego	p. B. Wiśniewska	
		Koła wokalnno – instrumentalnego	p. Al. Wiśniewska	
		Zajęc sportowo – rekreacyjnych UKS	Nauczyciel WF	

2.	Konkursy	<p>Kangur matematyczny</p> <p>Gminny Konkurs piosenki</p> <p>Gminny Konkurs biologiczny</p> <p>Konkurs „Młodzież zapobiega pożarom” oraz „Mistrzostwa I pomocy PCK”</p> <p>Zawody sportowe według kalendarza imprez sportowych.</p>	<p>p. K. Antosiewicz</p> <p>Al. Wiśniewska</p> <p>p. D. Kosior</p> <p>p. Sławomir Konstantynowicz</p> <p>p. A. Podlecka</p> <p>p. K. Boniewski</p>	
----	----------	---	--	--

